

Referat for Brugerrådsmøde 22. november 2022

Tema: Naturstyrelsens vision og dilemmaer i balancen mellem biodiversitet og friluftsliv

Deltagere:

Jørn Vinther Sørensen (Dansk Ornitologisk Forening) Leo Vindahl Olsen (DN)

Kristian Toulstrup (Danmarks Idrætsforbund) Søren Svennesen (LandboSyd)

Jens Hangaard Nielsen (Danmarks Jægerforbund) Kim Michaelsen (MBT)

Arne Bondo-Andersen (Friluftsrådet) Bent Thestrup (Suppl/MBT)

Inge Gillesberg (NST SDJ)

Kristina D. Bertram (NST SDJ)

Christian B. Mikkelsen (NST SDJ)

Bettina F. Nørgaard (NST SDJ)

Rasmus Castel (SLING- Praktikant/NST SDJ)

Afbud: -

Turen startede med en gåtur med udgangspunkt fra p-pladsen ved Rundevej i Pamhule Skov med enkelte stop undervejs. Skovrider Inge Gillesberg fortalte om de kommende planer for urørt skov på NST SDJ's arealer med fokus på de dilemmaer, der er ift. biodiversitet vs. friluftsliv. Der blev budt op til åben debat i skoven især i forhold til foranstaltninger, som kan mindske gener for friluftslivet ved etablering af hegn. Brugerrådet kom med en række input, som vil blive taget med i det videre arbejde.

Dagsorden:

1. Velkommen – Præsentationsrunde (herunder nyudpegninger og henvendelser om ønske om repræsentation)
2. Præsentation af nye medarbejdere hos Naturstyrelsen Sønderjylland
3. Orientering om Naturstyrelsens nye vision reflekteret i forhold til nyt parlamentarisk grundlag – ”Vision for vores fælles natur”.

4. Status på urørt skov – høring af Augustenborg Skov, Søgård Skov samt Rise, Søst og Langbjerg Skov.
5. Friluftsliv – hvad har vi arbejdet med i årets løb og hvad ligger i pipeline.
6. Eventuelt.

1. Velkommen og kort præsentationsrunde

Alle deltagere præsenterede sig kort.

Ny i brugerrådet er repræsentant for MTB i de tre områder, som NST SDJ har samarbejdsaftaler med. Nyt medlem Kim Michaelsen, Formand for Sporlauget ved HMIF MTB, samt suppleant Bent Thelstrup, Grænseegnens MBT klub, Kelstrup Plantage.

DGI har endnu ikke udpeget en repræsentant til brugerrådet.

2. Præsentation af nye medarbejdere

Siden sidst er der ansat 2 nye medarbejdere hos Naturstyrelsen Sønderjylland.

- Skovfoged Christian B. B. Mikkelsen er ansat til at varetage opgaverne med friluftsliv, faciliteter, renhold og fortidsminder samt er IT-ansvarlig.
- Enhedssekretær Bettina F. Nørgaard bliver vores nye ansvarlige for regnskab/bogholderi samt div. opgaver ift. enhedens drift, timeregistrering, hjemmeside m.m.
- SLING-Praktikant Rasmus Castel er startet i september 2022 og skal være hos NST SDJ til juni 2023 som et led i hans uddannelse (3. års praktik). Rasmus skal hjælpe med forvaltningsplaner med urørt skov, forpagtninger og alle mulige andre opgaver som løses på en enhed.

3. Orientering om Naturstyrelsens nye vision reflekteret i forhold til nyt parlamentarisk grundlag – ”Vision for vores fælles natur”.

Skovrider Inge Gillesberg fortalte om Naturstyrelsens nye vision ”Visionen for vores fælles natur”. Naturstyrelsen har med visionen beskrevet en ny forvaltning af statens arealer hvor fokus mere er på beskyttelse af biodiversitet, mere vild natur, friluftsliv, tilgængelighed, naturlig hydrologi og dets lige. Det betyder, at den kommercielle drift på statens arealer bliver mindre. Forvaltningen vil på det lange sigt have mere fokus på ”biodiversitet og beskyttelse” og ”natursyn og landskaber”. Skovrejsning vil ligeså indgå som et parameter ift. grundvandssikring og klimatilpasning (binding af CO₂).

4. Status på urørt skov – høring af Augustenborg Skov, Søgård Skov samt Rise, Søst og Langbjerg Skov.

For nuværende har 3 Forvaltningsplaner været i høring. Det drejer sig om Augustenborg Skov, Søgård Skov samt Rise, Søst og Langbjerg Skov. Overordnet har høringssvarerne været meget generelle dvs. der er kommet input/spørgsmål til den samlet forvaltning samt retningslinjer. Derudover har der været enkelte spørgsmål direkte relateret de enkelte forvaltningsplaner. Der laves et samlet svar fra Naturstyrelsen på høringen af de planer, som har været i høring. NST SDJ har bidraget hertil. Derudover har der været dialogmøde med Sønderborg Kommune samt Museum Sønderjylland ift. sikring af de kulturhistoriske miljø/kulturspor i Augustenborg Skov på langt sigt. F.eks. blev mulighed for gentilplantning af lindealléerne drøftet.

I forvaltningsplanernes første periode (fra godkendt plan og 6 år frem) vil der være rigtig meget aktivitet i skovene, men på sigt daler aktivitetsniveauet. Hensigten er, at de urørte skove skal være "selvforvaltende". Fremadrettet vil der dog stadig være aktivitet men fokus vil være på gradienterne dvs. lys/mørke, vådt/tørt, endvidere græsning, dødt ved, invasive/ikke-hjemmehørende arter osv. Der arbejdes forsat med veteranisering, dødt ved, udtag af ikke-hjemmehørende arter samt lysstilling af ege.

KRDUE udsender de 3 ovenstående nævnte forvaltningsplaner til brugerrådets medlemmer så snart disse er godkendte.

Pt arbejdes der på følgende forvaltningsplaner; Pamhule Skovene, Varnæs Hoved og Avnbøl Sned, Dybbøl Banke samt Sønderskov. Det er forventet enheden skal aflevere til februar 2023 og dermed i høring i løbet af foråret 2023. Miljøscreeningerne for Pamhule Skovene og Varnæs Hoved og Avnbøl Sned er afleveret og afventer godkendelse.

Brugerrådets medlemmer er velkomne til at komme med input til forvaltningsplanerne. De kan sendes direkte til KRDUE via mail krdue@nst.dk. Inputs vil blive taget med i overvejelserne omkring planlægning og udarbejdelse af forvaltningsplanerne.

5. Friluftsliv – hvad har vi arbejdet med i årets løb og hvad ligger i pipeline

NST nye hjemmeside til booking af shelters, lejrplads og bålhytter/madpakkehuse - som Naturstyrelsen administrerer - fungerer og virker efter hensigten ift. reservationer/oversigt over ledige tider. Det har afhjulpet de til tider mange opkald til enhederne, der kom med den gamle

system via udinaturen.dk, da dette var sværere at navigere rundt i. Der er stadig shelters på NST's arealer, som er til fri afbenyttelse.

Maersk fonden har doneret 16 mill. kr. til fornyelse og opgradering af primitive lejrpladser på Naturstyrelsens arealer. NST SDJ er blevet tildelt 19 styks nye shelters; 17 små og 2 store. De skal primært ligge kystnært samt "gemte" steder. De endelige placeringer er ikke helt på plads endnu.

Gennem RealDania "*Stedet tæller*" er NST SDJ i samarbejde med Haderslev Kommune og frivillige fra lokalområdet ved Hoptrup blevet prækvalificeret til ca. 6 mill. kr. til et nyt tværfaglig projekt ved Slivso. Projektet hedder "*Grænseløse horisonter – velkommen til Danmarks og Slivsoes fritidshus*" og indbefatter bedre formidling, adgang til oplevelser i området og bedre tilgængelighed. Se evt. mere her: <https://realdania.dk/projekter/stedet-taeller>

Ellers er der rundt på enheden sket forskellige opgraderinger såsom ny sti og reparationer af broer ved Hindemade og Tørring Mølle, opgradering af information/fugleskilte, bedre ridemulighed til Pamhule Skov, reparation af overgang ved Gejl Å broen og opsætning af to nye motorikbaner ved Hjelm Skov og Åbæk.

Vedsteddysserne er blevet renoveret og efterfølgende har der været officiel åbning af disse i oktober 2022 i samarbejde med Slots- og Kulturstyrelsen samt Museum Sønderjylland.

Den nye museumslov afventer godkendelse (udsat grundet valg), hvor det er tilsigtet fremadrettet at forvaltningen af kulturspor og fortidsminder vil blive mere fleksibelt ift. muligheder og brug.

6. Evt.

Alle brugerrådsmedlemmer fik udleveret Naturstyrelsens persondatapolitik samt fik underskrevet samtykkeerklæring ift. opbevaring og offentliggørelse af kontaktinformation. KRDUE vender tilbage vedr. samtykke for suppleanter (der tages kontakt direkte).

Der blev spurgt til niveauet for naturvejledning og –formidling. Det er primært flyttet over til kommunerne. NST SDJ har meget lidt tilbage, dog er der holdt fast i de årlige ture omkring Dyrehaven, Oksbøl Skov samt hvad der kommer ad hoc f.eks. landsdækkende kampagner fra hovedkontoret såsom "*Nat-i-Naturen*".

NST SDJ hører gerne fra frivillige, hvis man ønsker at indgå et samarbejde/partnerskab som f.eks. omsætning af vandstækasser, bekæmpelse af invasive arter (rynket rose/jp. Pileurt/etc.) og andet. NST SDJ har jævnligt henvendelser af meget forskellige karakter og er åbne for dialog.

Billede 1: Pamhule Skov/IGI